

ת"פ 23145/11/11 - מדינת ישראל נגד ח.א.ש מערכות ושרותים בע"מ, (ח.פ. - צביקה בן שבת

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ת"פ 23145-11-11

11 יולי 2014

לפני: כב' השופט אילן סופר

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד איריס מעודה

נגד

הנאשמים:

1. ח.א.ש מערכות ושרותים בע"מ, (ח.פ. - 511474124
2. צביקה בן שבת, (ת.ז. - 054988688)
שניהם ע"י ב"כ עו"ד א.צפדיה

הכרעת דין

1. בהתאם לסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982, הריני להודיע כי החלטתי לזכות את הנאשם 2 מעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה בהתאם לסעיף 26(א) לחוק הגנת השכר התשי"ח - 1958 (להלן: חוק הגנת השכר), עובר לתיקון (היום העבירה לפי סעיפים 25ב(ג) יחד עם סעיף 26(ג), וכן החלטתי לזכות את הנאשמת 1 מעבירה של אי תשלום פדיון חופשה לעובד, בהתאם לסעיפים 13 ו-28(א)(2) לחוק חופשה שנתית תשי"א - 1951 (להלן: חוק חופשה שנתית).
 2. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום בגין העבירות הבאות: אי העברת תשלומים שוטפים שנוכו משכרו של עובד לקופת גמל (סעיף 25ב(ג) לחוק הגנת שכר, הפרת חובת פיקוח של נושא משרה (סעיף 26(א) לחוק הגנת שכר) ואי תשלום פדיון חופשה שנתית לעובד בלי צידוק מספק ותוך זמן מתקבל על הדעת (סעיפים 13 ו-28(א)(2) לחוק חופשה שנתית).
 3. הנאשמת 1 (להלן: הנאשמת) הינה חברה המספקת שרותי אבטחה וניקיון.
- הנאשם 2 (להלן: הנאשם) משמש כבעלים של הנאשמת ומנכ"ל שלה בזמנים הרלבנטיים לכתב האישום.

עמוד 1

בדין להלן אדרש לכל עבירה, העובדות, טענות הצדדים והכרעה.

4. אי העברת סכומים שנוכו משכרו של עובד למי שיועדו

סעיף 25ב(ג) לחוק הגנת שכר קובע:

"מעביד שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם למי שלו יועדו סכומים, בניגוד להוראות סעיף 25א, דינו - מאסר שנתיים או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין".

5. העובדות

הנאשמת העסיקה את העובד יניב ברקוביץ (להלן: **העובד**) כמאבטח, החל מיום 25.1.06 ועד חודש אוקטובר 2006. במשך תקופת עבודתו, נוכו משכר העובד כספים לחברת הביטוח "מגדל" (תלושי השכר צורפו כת/1). במהלך עבודתו, העובד פנה לחברת "מגדל" וגילה כי אין בחברה פוליסה על שמו. העובד פנה לנאשמת ובעקבות כך הוחתם העובד על מסמכי הצטרפות לחברת "הפניקס" (בקשת ההצטרפות ת/4, עדות העובד ת/6).

לקראת סיום עבודתו, ברר העובד בחברת "הפניקס" על מצב הפוליסה ונמסר לו כי היא ריקה מאחר שלא הוזרמה לה כספים.

6. הנאשמת פנתה לחברת "הפניקס" ב- 14.5.08 (נ/3) והודיעה לה כי חרף בקשתה מתחילת שנת 2007, לזקוף את יתרת הכספים של הנאשמת הנמצאים ברשות החברה לטובת העובד, מתברר שהדבר לא נעשה. במקום זאת, נזקפו הכספים בטעות לזכות עובדים אחרים. על כן, התבקשה החברה לזקוף את הכספים לזכות העובד ואת היתרה להחזיר לנאשמת.

חברת "הפניקס" שלחה לנאשמת ביום 1.1.09 שיק על סך 11,685 ש"ח עבור זיכוי בקשר לעובדים ששמותיהם הופיעו במכתב הנאשמת (צילום השיק נ/4).

למרות בקשת הנאשמת, לא נזקפו הכספים לזכות העובד (עדויות של מר ישראל ארדן - מנהל יחידת מכירות בחברת "הפניקס", עמ' 38, שורות 12-25, עמ' 39 שורות 9-1, עמ' 40 שורות 13-19).

7. בעקבות חקירות משרד התמ"ת בשנת 2011, העבירה הנאשמת לעובד שיק על סך 1,350 ש"ח עבור כספי התגמולים שנוכו משכרו.

8. הכרעה

אין חולק איפוא, כי היסוד העובדתי של העבירה הוכח. הנאשמת אף הודתה בכך שהכספים נוכו משכרו של העובד. אין גם חולק שהכספים לא הגיעו אף פעם לתעודתם.

לכאורה, לפי תלושי השכר, מדובר היה בניכויים לחברת "מגדל", אך מוסכם שבחברת "מגדל" מעולם לא נפתחה פוליסה לעובד.

הפוליסה היחידה שנפתחה לעובד היתה בחברת "הפניקס" והיא נעשתה רטרואקטיבית ולקראת סיום עבודת העובד. מר ארדן אישר בעדותו כי בתקופה ההיא בשנת 2006, לא היתה מניעה לקבל כספים רטרואקטיבית (עמ' 40 שורות 25-26), אך כאמור, גם רטרואקטיבית לא הועברו הכספים.

על כן וכאמור, הוכח היסוד העובדתי של העבירה.

היסוד הנפשי של העבירה, הכולל כוונה, יכולה להיות במקרה הנדון גם עצימת עיניים.

גם אם נניח שהנאשמת יכלה להניח שהכספים עברו כסדרם לחברת "מגדל" כפי שנרשם בתלושים, הרי שמרגע שהתברר שלא כך הם פני הדברים, ונפתחה פוליסה לעובד בחברת "הפניקס", היה מקום לוודא שהכספים אכן הועברו לחברה וזאת לאור מחדלי העבר.

גם אם נניח שהנאשמת יכלה להאמין שבעקבות ההצטרפות של העובד לחברת "הפניקס", הועברו הכספים, הרי שלפי מכתבה מחודש מאי 2008 (נ/3) לחברת "הפניקס", עולה בברור כי הנאשמת גילתה כבר בתחיל 2007 כי הכספים לא הועברו, ולכן ביקשה זאת שוב **כשנה וחצי לאחר מכן**. בתגובה, כחצי שנה לאחר מכן, הנאשמת קיבלה שיק מחברת "הפניקס" ובו זיכוי עבור הכספים של עובדים אחרים, שהנאשמת ביקשה להעביר מתוך כספים אלו את שהעובד יניב ברקוביץ זכאי לו. כאשר קיבלה הנאשמת את השיק ב- 2009, יכולה היתה לראות שהוא מתייחס לשלושת העובדים ולהבין כי הזיכוי לא בוצע לעובד, או לפחות לבדוק זאת. גם בנקודה זו הנאשמת לא עשתה זאת.

על כן, ללא קשר לפניות העובד ב-2010, ברור שלנאשמת היתה אפשרות לבדוק, לוודא, ולאשר כי הכספים הגיעו לפוליסה אך לא עשתה כן. בכך יש לראות עצימת עיניים. מכאן, שגם היסוד הנפשי של העבירה הוכח.

9. אין בידי לקבל את טענת הנאשמת לפיה, היא זכאית להגנה מן הצדק. ראשית, הנאשמת טוענה כי בשל תלונות העובד רק ב- 2010 נפגעה זכות הנאשמת להליך הוגן. כפי שניתן לראות ולמרות ההצפה שהיתה במשרדי הנאשמת, עדיין התברר שהנאשמת היתה מודעת לאי העברת הכספים כבר בתחילת 2007, וכשקיבלה חזרה את הכספים בתחילת 2009, יכולה היתה לבדוק שוב ולגלות שהפוליסה של העובד לא זוכתה. לכך אין קשר למועד הגשת התלונה של העובד.

גם הטענה של חוסר היכולת לבדוק עם חברת "מגדל", מדוע לא הגיעו הכספים אליה, בחלוף כחמש שנים, אינה מעלה או מורידה, שהרי הנאשמת ידעה זאת כבר ב- 2006 ובעקבות כך, פתחה לעובד פוליסה בחברת "הפניקס".

גם עצם התשלום של הנאשמת ב- 2011 אינו מקים לה הגנה מן הצדק אלא לכל היותר שיקול לקולא בעת מתן גזר הדין.

10. אשר על כן, הריני מרשיע את הנאשמת בביצוע עבירה של ניכוי סכומים משכר של עובד ואי העברתם למי שיועדו הכספים, בהתאם לסעיף 25ב(ג) לחוק הגנת שכר.

11. אחריות נושא משרה

סעיף 26(ב) לחוק הגנת שכר קובע:

"נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 25ב, בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה".

המאשימה טוענת כי הנאשם לא הוכיח את טענותיו לפיהן, ערך ישיבות לעניין הנחיות שהוציא או הסנקציות שיש בצידן, בכל הקשור לתשלום שכר לעובדים.

הנאשם לא הראה כי נקט את כל האמצעים העומדים לרשותו.

הנאשם טוען כי לא ידע דבר על העובד והעבירות שמיוחסות לו, שזמן ביצוען הוא ב- 8-10/06. הנאשמת העסיקה באותה תקופה כ- 1300-1600 עובדים, והנאשם ניהל עוד 6 חברות בהן 250 עובדים.

הנאשם הסביר בעדותו, כי פנה למנהלים ודרש מהם ללמוד את חוקי העבודה, הקים מחלקה משפטית, שהדריכה מעת לעת את המפקחים והמנהלים בדבר זכויות העובדים. הנאשם הבהיר לחוקרים כי מי שאחראי על העסקת העובד הוא מר רפי חכמון - מנהל סניף באר שבע, ומי שחתום על הפוליסה מטעם הנאשמת - הוא מר הרצל בן לולו - מי שהיה מנהל בנאשמת עד כניסת הנאשם לתפקידו כמנהל ב- 11.7.06.

12. הכרעה

הרציונל מאחורי עבירות של נושאי משרה, הוא שגם אם נושא המשרה אינו "מבצע" עבירה, בכוחו למנוע מכוח תפקידו את ביצוע העבירה. מכאן, שמיוחסת לנושא המשרה אחריות לעבירה שבוצעה בידי אחר, באותן נסיבות בהן הוא מודע לעבירה שנעברה ולא פעל למניעתה.

עם זאת, מקום שנושא המשרה הוכיח כי העבירה נעברה שלא בידיעתו וכי נקט את כל האמצעים כדי למנוע את קיום העבירה ולחילופין להבטיח את קיום הוראות החוק, הרי שאין להרשיעו בעבירה שנעברה בפועל בידי התאגיד, הנאשמת כאן.

13. הנאשם הוא מנכ"ל החברה - הנאשמת מאז 11.7.06. הוא גם הבעלים של החברה הנאשמת מלפני מועד זה. בתקופה הרלבנטית עבדו בחברה בין 1300-1600 עובדים ולצד זאת, הנאשם ניהל עוד שש חברות בהן עבדו כ-250 עובדים (עמ' 48 שורות 12-18).

בנסיבות שכאלו, לא יכול להיות ספק שהנאשם לא ידע על אי העברת ניכויים משכר העובד, כמו גם לא הכיר את העובד. הנאשם לא היה מעורב בניהול העובדים, אלא לכל היותר התווה מדיניות למנהלי הסניפים שעבדו תחתיו (ת/11) - עדות הנאשם). הנהלת החשבונות של הנאשמת היתה אחראית על הוצאת תלושי השכר ועל הנפקת הכספים בהתאם להם.

לנאשם איפוא, לא היתה ידיעה ממשית על ביצוע העבירה, ונותר לבדוק אם יכולה היתה להיות ידיעה כזו, והוא העדיף לעצום עיניים. על רקע עדותו של הנאשם לפיה, העביר למנהלי הסניפים הנחיות, כמו גם מידע בכל הקשור לזכאות עובדים (עמ' 49 שורות 22-30), ועל כך שהמחלקה המשפטית עדכנה את המנהלים בדבר, שינויים באמצעות כנסים והרצאות, הרי שלא ניתן לצפות ממנו, כי ילך ויבדוק לגבי כל עובד ועובד האם סכומים שנוכו משכרו, הגיעו לתעודתם. זהו אינו תפקוד של מנכ"ל חברה בה עובדים 1500 עובדים.

לא ניתן גם לומר, שהנאשם יכול היה לחשוד כי קיימות נסיבות בהן, תלושי השכר המונפקים לעובדים, אינם משקפים נאמנה את המופיע בהם.

לכך יש להוסיף כי מיד עם כניסת הנאשם לתמונה, וידיעתו כי לא הועברו הניכויים, הורה על תשלום לעובד (עמ' 48 שורות 26-28).

14. על כן, משהוכח כי הנאשם לא ידע, או יכול היה לדעת על ביצוע העבירה לפי סעיף 25 ב' לחוק הגנת שכר, ועשה את כל שניתן על מנת למנוע ביצוע עבירות, הריני מזכה אותו מהעבירה של אחריות נושא משרה לפי סעיף 26(ב) לחוק הגנת שכר.

15. **אי תשלום פדיון חופשה תוך פרק זמן מתקבל על הדעת ובלא צידוק מספיק**

חוק חופשה שנתית קובע בסעיף 13:

"חדל עובד לעבוד לפני שניתנה לו החופשה המגיעה לו עד ליום שבו חדל לעבוד, ישלם המעביד פדיון חופשה בסכום השווה לדמי החופשה שהיו משתלמים לעובד אילו יצא לחופשה ביום שבו חדל לעבוד".

סעיף 28 (א) (2) לחוק חופשה שנתית קובע:

"(א) מעביד שעבר אחת העבירות האלה...

עמוד 5

(2) לא שילם, בלי צידוק מספיק ותוך זמן המתקבל על הדעת, דמי חופשה, פדיון חופשה או תמורתו חופשה לפי חוק זה, דינו - קנס חמישים לירות ביחס לכל עובד שלגביו נעברה העבירה".

16. העובדות שאינן שנויות במחלוקת:

המאשימה העסיקה את העובד עלי אלחוטי מיום 30.3.08 ועד 3.6.08 (נ/11) - מכתב אישור העסקה שהוצא ע"י הנאשמת ביום 4.6.10). במשכורת חודש יולי, נערך לעובד אלחוטי גמר חשבון ונרשם כי הנאשמת שילמה לעובד אלחוטי פדיון חופשה ודמי הבראה בסך של 6,383.49 ש"ח (ת/10) ברוטו, 6,009 ש"ח נטו. בעקבות כך, הנאשמת הכינה לעובד אלחוטי שיק על סך 6,009 ש"ח (נ/13). השיק נמסר לעובד ביום 24.11.10 או סמוך לכך.

17. המאשימה טוענת כי שכרו של העובד אלחוטי שולם באמצעות העברה בנקאית וכך גם היה עליה לעשות בגמר החשבון, או לפחות באמצעות דואר ישראל. במקום זאת, הנאשמת שילמה את פדיון החופשה רק לאחר חמישה חודשים ובהתערבות משרד הכלכלה.

המאשימה טוענת כי לא ברור מדוע הנאשמת היתה צריכה להשקיע מאמצים במציאת העובד אלחוטי, כאשר ניתן היה לשוחח עימו טלפונית כפי שעשה זאת בפועל נציג הנאשמת. אין לקבל גם את תמלילי ההקלטות של השיחות שביצעה הנאשמת, משלא הוגשה המדיה הדיגיטלית בה הוקלטו השיחות ובשל איכות השיחה.

18. הנאשמת טוענת כי הראתה שהעובד אלחוטי סירב להגיע למשרדי הנאשמת לצורך עריכת גמר חשבון וקבלת השיק, ומסירת הצידוד. הנאשמת עשתה מאמץ כן למצוא את העובד, כדי למסור לו את השיקים ולקבל ממנו את הצידוד. הנאשמת ציינה כי את העובד אלחוטי היה קשה להביא לבית הדין, כאשר המאשימה במשך שלוש ישיבות ביקשה צו הבאה נגדו.

הנאשמת המציאה למאשימה תקליטורים עליהם הוקלטו השיחות, ותמלולן נעשה ע"י מומחה; מהשיחות עולה כי העובד אלחוטי בחר מרצונו לא להגיע למשרדי הנאשמת ולקבל את השיק.

19. הכרעה

מחומר הראיות שהציגו הנאשמים עולה כי הוכן לעובד אלחוטי שיק על סכום פדיון החופשה וההבראה ב- 9.8.10 (נ/13) וסכום זה משתקף גם בכרטיסי הנהלת החשבונות ובתלוש השכר (ת/16).

השיק שהוגש גם ע"י המאשימה (ת/17) יחד עם הספח, הוגש כראיה לתוכנו רק בכל הקשור לשיק ולא לספח. המאשימה טענה כי מהספח ניתן לראות כי מופיע בו התאריך 24.11.10. כזכור, לא היה מקום להתייחס לספח, אך בעדותו של מר רפי חכמון - מנהל סניף באר שבע אצל הנאשמת, עולה שמדובר בהדפסה חוזרת של השיק המקורי יחד עם מועד הוצאתו ב- 5.8.10, תוך שצוין כי יצא שוב ב-

24.11.10 (עמ' 72-73). הסבר זה אף שלא צורך בו, הניח את דעתי.

20. מר חכמון אישר בעדותו כי שיק של גמר חשבון לא מפקידים לחשבון של העובד, כי הוא צריך להגיע למשרד ולהשיב ציוד (עמ' 65 שורות 3-6).

כשראה שהעובד אלחוטי לא מגיע, ניסה לאתר אותו דרך אחיו סאלם והוא שלח עובד בשם חאדר שלבי (עמ' 65 שורות 11-17).

מר חאדר שלבי ציין בעדותו ובתצהירו (נ/5) כי לא הצליח למצוא את העובד אלחוטי (עמ' 44 שורות 11-21, עמ' 45 שורות 16-17) וחיפש אף בשבת בו מתגורר העובד (עמ' 46 שורות 3-5). אין חולק כי העובד מתגורר בפזורה הבדואית בשבת אלקרינאת (טופס 101 - נ/9), שאינו מקום מוכר. מר אלחוטי הודה כי הוא מתגורר בישוב לא מוכר שאין בו חשמל (עמ' 33 שורות 12-14) ובעדותו בפני משרד התמ"ת (ת/13) אישר כי מי שהיה מנסה לאתר אותו, לא היה מוצא אותו.

21. הנאשמת הגישה תמליל שיחה בין מר רפי חכמון לעובד אלחוטי, שם העובד מאשר שלא בא לקחת את השיק, ומה שהטריד אותו היו הפיצויים להם הוא היה זכאי (נ/14). אין מועד לשיחה, אך אין סיבה שלא נתייחס לתוכנה, שעה שהתקבלה לתיק. תוכן השיחה מלמד שהיה זה העובד אלחוטי שבחר מרצונו שלא לבוא לקחת את השיק שהוכן עבורו.

22. היוצא מכל אלה כי הנאשמת הוכיחה כי תשלום פדיון חופשה שנתית, נעשה במסגרת גמר חשבון, כאשר העובד נדרש להגיע למשרדים ולהחזיר ציוד שקיבל במהלך עבודתו. הסדר זה סביר ומקובל עת עובד מחזיק בציוד של מעסיקו והדרך להבטיח את השבתו היא בדרישה כי העובד יחזיר הציוד ובאותו מועד יקבל את המגיע לו. העובד אלחוטי בחר שלא להגיע למשרדי הנאשמת, ולמרות זאת הנאשמת עשתה כל מאמץ למסור לעובד את השיק ביד. בעקבות חקירת משרד התמ"ת, הוכן שוב השיק לעובד, שהפעם קיבל אותו דרך אחר (עמ' 29 שורות 25-26, עמ' 30 שורות 6-7).

בנסיבות אלו, ניתן לקבוע כי הנאשמת לא שילמה את פדיון החופשה מתוך שהיה לה צידוק מספיק.

אשר על כן, הריני מזכה את הנאשמת מהעבירה של אי תשלום פדיון חופשה בתום יחסי העבודה, בהתאם לסעיף 13, ו-28(א) (2) לחוק חופשה שנתית.

23. סוף דבר

הריני מזכה את הנאשמת מהעבירה של אי תשלום פדיון חופשה שנתית בתום יחסי העבודה, בהתאם לסעיף 13, ו-28(א) (2) לחוק חופשה שנתית.

הריני מזכה את הנאשמת מהעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה, בהתאם לסעיף 25 ב (ג) וסעיף 26 ב (ב) לחוק הגנת שכר.

הריני מרשיע את הנאשמת בעבירה של אי העברת סכומים שנוכו משכר העובד למי שיועדו, בהתאם לסעיף 25 ב (ג) לחוק הגנת שכר.

24. התיק נקבע לשמיעת טיעונים לעונש, ליום 1.9.14 שעה 8:30.

ניתנה היום, י"ג תמוז תשע"ד, (11 יולי 2014), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.